

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Hidrauličke i pneumatske komponente

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:**3. Ciklus studija:**

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

4

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:****7. Ograničenja pristupa:**

Nema

8. Trajanje / semestar:

1

8

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

2

9.2. Auditorne vježbe:

1

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

0

10. Fakultet:

Fakultet elektrotehnike

11. Odsjek / Studijski program:

Tehnički odgoj i informatika

12. Odgovorni nastavnik:

dr.sc. Almir Osmanović, doc.

13. E-mail nastavnika:

almir.osmanovic@untz.ba

14. Web stranica:

www.mf.untz.ba

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

Upoznavanje studenata sa osnovama hidraulike i pneumatike, te hidrauličkih i pneumatskih komponenti odnosno povezivanju komponenti u složenije sisteme. Student se upoznava sa principima rada osnovnih hidrauličkih i pneumatskih komponenti, koji treba da obavljaju određene prethodno zadate funkcije. Student treba da bude osposobljen da vodi, projektuje i održava navedene sistema.

16. Ishodi učenja:

Ishod učenja predmeta je osposobiti studente za samostalan rad s pneumatskim i hidrauličkim komponentama. Kompetencije koje student ima nakon položenog ispita: Izrada projektne dokumentacije hidrauličke i pneumatske sheme spajanja, specificirati i odabrati potrebne komponente prema shemi, spojiti odabrane komponente prema shemama spajanja i pustiti sistem u rad. Otkriti kvarove na opremi i zamijeniti oštećene elemente.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Uvod u hidrauliku. Fizikalne osnove hidraulike. Hidraulička ulja i tekućine. Zapreminske hidropumpe i hidromotori. Klipne pumpe. Rotaciono-krilne pumpe. Zupčaste pumpe. Vijčane pumpe. Regulacija kapaciteta zapreminski hidropumpi. Zakretni hid. motori. Hidraulički cilindri. Hidraulički akumulatori. Elementi za upravljanje i regulaciju. Razvodni ventili. Tlačni ventili. Protočni ventili. Pomoćni elementi u hidraulici (rezervoari, filteri, cjevovodi..). Projektovanje i održavanje hidrauličkih komponenti i sistema. Uvod u pneumatiku. Teorija komprimiranog zraka. Kompresori i distribucija komprimiranog zraka. Priprema komprimiranog zraka. Pneumatski ventili. Pneumatski cilindri. Pneumatski motori. Sistemi upravljanja u pneumatici. Projektovanje i održavanje pneumatskih komponenti i sistema.

18. Metode učenja:

Predavanja, auditorne vježbe. Pismena i usmena provjera znanja, seminarski/grafički radovi i konsultacije.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

- Odbrana seminarskih/grafičkih radova, pismeni (iz teorijskog dijela i zadaci), završni ispit (usmeni), popravni ispit (usmeni i pismeni)
- Odbrana seminarskih/grafičkih radova – student brani pred profesorom/asistentom svoj rad – odgovara na postavljena pitanja
- Pismeni (iz teorijskog dijela i zadaci) – student rješava postavljena pitanja/zadatke u zadanom vremenskom periodu vezanih za tematiku izučavanja
- Završni ispit – usmeni odgovor na postavljena pitanja profesora
- Popravni ispit (pismeni) – rješavanje postavljenih pitanja/zadataka u zadanom vremenskom periodu vezanih za tematiku izučavanja
- Popravni ispit (usmeni) - usmeni odgovor na postavljena pitanja

20. Težinski faktor provjere:

Aktivnost

Pismeni- teorija (2 pismena x 25 bodova) = 50 bod.

Seminarski rad (1 seminarski x 15) = 15 bod.

Pismeni-zadaci (1 pismeni x 20 bod.) = 20 bod.

Završni ispit (usmeni) = 15 bod.

UKUPNO: 100 bod.

Pri rješavanju obaveza vezanih za provjere znanja, student mora da osvoji više od 50% bodova od maksimalno propisanog broja bodova za datu aktivnost. Ukoliko student ne osvoji potreban broj bodova iz određenog oblika provjere znanja pristupa popravnom ispitu iz datog segmenta provjere znanja.

21. Osnovna literatura:

Watton, J., 2009. Fundamentals of Fluid Power Control. Cambridge : Cambridge University Press.
Savic, V., 1991. Uljna hidraulika I. Zenica: Dom štampa Zenica.
Nikolić, G., 1990. Pneumatsko upravljanje. Zagreb: Fakultet strojarstva i brodogradnje.

22. Internet web reference:**23. U primjeni od akademske godine:****24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:**